

5. KAS IR AS LATVIJAS VALSTS MEŽI?

**FUNKCIJAS
PAKALPOJUMI UN INFORMĀCIJA MEŽA ĪPAŠNIEKIEM**

Akciju sabiedrība *Latvijas valsts meži (LVM)* dibināta 1999. gada oktobrī valsts meža īpašuma pārvaldīšanai un apsaimniekošanai¹. Tā veic valsts īpašumā esošās meža zemes apsaimniekošanu un aizsardzību. LVM realizē valsts intereses meža apsaimniekošanā, nodrošinot meža vērtību saglabāšanu, palielināšanu un gūstot maksimāli iespējamus ienākumus īpašniekam – valstij.

Uzņēmuma pamatdarbība ir mežsaimniecība, bet papildus tai tiek sniegti medību un rekreācijas pakalpojumi, ražotas selekcionētas sēklas un stādi, tirgū piedāvāti zemes dziļļu resursi: smiltis, grants, kūdra. LVM pārvalda un apsaimnieko 1,63 miljonus hektāru valsts zemes. Nemeža zemes aizņem salīdzinoši mazu daļu – 2% no LVM valdījumā esošās teritorijas. Lielākā daļa ir mežs – 1,39 milj. ha jeb 85% no kopējās platības. Septiņi procenti no apsaimniekotās teritorijas ir purvi un trīs procenti – zeme zem meža infrastruktūras objektiem. Saskaņā ar 2018. gadā apstiprināto LVM stratēģiju², 0,33 milj. ha jeb 21% no visu LVM valdījumā esošo zemju kopplatības tiek apsaimniekoti kā dabas aizsardzības teritorijas. Saimnieciskā darbība, ar mērķi ražot augstvērtīgu koksni, tiek plānota 1,15 milj. ha meža, no tiem 0,19 milj. ha tiek apsaimniekoti ar papildus nosacījumiem vides aizsardzībai, rekreācijai un vides izziņai.

LVM ir pieci galvenie biznesa virzieni:

- *LVM Mežsaimniecība*, kas ietver trīs darbības virzienus – mežkopību, koksnes produktu ražošanu un piegādi, meža infrastruktūras objektu būvniecību un uzturēšanu;
- *LVM Sēklas un stādi* ražo augstas kvalitātes koku sēklas un stādus, kas tiek izmantoti gan valsts mežu atjaunošanai, gan pārdoti vietējā tirgū un eksportēti;
- *LVM Rekreācija un medības* sniedz rekreācijas un medību pakalpojumus, tai skaitā ekskursijas rekreācijas objektos, naktsmītnes, atpūtas inventāra nomu, licencētu makšķerēšanu LVM apsaimniekotajos ezeros;
- *LVM Zemes dzīles* piedāvā sertificētus minerālos materiālus un to maisījumus, zemes nomu kūdras ieguvei un sniedz minerālo materiālu

1 <https://likumi.lv/doc.php?id=17919>

2 https://www.lvm.lv/images/lvm/demo/lvm-videja-termina-strategija_lvm-majaslapai.pdf

testēšanas pakalpojumus akreditētā laboratorijā;

- LVM Biznesa sistēmu risinājumi piedāvā produktu un pakalpojumu kopu LVM GEO jebkuram uzņēmumam vai iestādei, kam nepieciešamas ģeogrāfiskās informācijas sistēmas procesu atbalstam.

2016. gadā LVM Sēklas un stādi plānoja realizēt vairāk nekā 45 miljonus stādu, no kuriem 22,3 miljoni stādu paredzēti LVM apsaimniekoto platību apmežošanai, 12,3 miljonus stādu plānots pārdot Latvijas privāto mežu īpašniekiem, bet atlikušos – eksportēt. LVM aicina visus meža īpašniekus par mežu atjaunošanu domāt savlaicīgi, jo jāplāno ne tikai stādu audzēšanas apjomi, bet arī pa koku sugām un reģionālajām izcelsmēm. Stādi ir jāpasūta vismaz gadu pirms plānotās stādu iegādes!

LVM **stādaudzētavas** izvietotas visā Latvijas teritorijā. Tiek audzēts gan dekoratīvais stādmateriāls, gan kailsakņu stādi, tai skaitā ar uzlabotu sakņu sistēmu, un ietvarstādi. Meža stādāmo materiālu var iegādāties deviņās kokaudzētavās (skat. tabulu). Aktuālā informācija par piedāvājumu, nosacījumiem, stādu pasūtīšanu un iegādi pieejama LVM interneta mājaslapā ³.

Ievērojami līdzekļi tiek ieguldīti arī meliorācijas sistēmu un meža autoceļu uzturēšanā un būvniecībā, kas būtiski uzlabo kopējo meža infrastruktūru. LVM izdod arī dažādus informatīvos materiālus par meža apsaimniekošanu, kas aktuāli ir arī privāto mežu īpašniekiem.

LVM īsteno projektus arī vides sakopšanā, koka ēku un koksnes apdares popularizēšanā, kā arī piedāvā dažādas vides izglītības aktivitātes, veicinot izpratnes un saudzīgas attieksmes veidošanos pret vidi. Ikviens var brīvi atpūsties valsts mežos – pastaigāties, ogot, sēņot. Uzņēmums attīsta arī citas rekreācijas iespējas mežos, veidojot bezmaksas atpūtas vietas un popularizējot aktīvu dzīvesveidu. Ziemassvētku laikā katrs Latvijas iedzīvotājs valsts mežā drīkst nocirst vienu svētku eglīti, ievērojot nosacījumus, kur un kā to drīkst darīt.

3 <http://www.lvm.lv/seklas-un-stadi/>

LVM Sēklas un stādi realizē meža un dekoratīvo stādmateriālu deviņās kokaudzētavās (Strenču, Mazsilu, Podiņu, Kalsnavas, Popes, Jelgavas, Valmieras, Smiltenes un Pļaviņu) un stādu tirdzniecības vietās (Daugavpilī un Salaspilī), kā arī slēdz ilgtermiņa līgumus stādmateriāla izaudzēšanā.

Kokaudzētavu un stādu tirdzniecības vietu kontaktinformācija (2019):

1. Jelgavas kokaudzētava, Rīgas iela 54A, Jelgava, tālr. 29441290
2. Kalsnavas kokaudzētava, Pārupes 7, Jaunkalsnava, tālr. 29435141
3. Mazsilu kokaudzētava, Mazsili, Abavas pagasts, tālr. 29178389;
4. Pļaviņu kokaudzētava, Gostiņi, Aiviekstes pagasts, tālr. 26695318
5. Podiņu kokaudzētava, Podiņi, Indrānu pagasts, tālr. 29197339
6. Popes kokaudzētava, Platene, Tārgales pagasts, tālr. 26599543
7. Smiltenes kokaudzētava, Kokaudzētava, Silva, Launkalnes pagasts, tālr. 64772237
8. Strenču kokaudzētava, Kociņi, Trikātas pagasts, tālr. 64729222
9. Valmieras kokaudzētava, Stādaudzētava, Valmieras pagasts, tālr. 64238388
10. LVM vēstniecība (veikals - informācijas centrs), Vaiņodes iela 1, Rīga, tālr. 23280001;
11. Stādu laukums, Miera iela 1, Salaspils, tālr. 29354440
12. Stādu laukums, Vizbuļu iela 4B, Daugavpils, tālr. 28354429
13. Stādu laukums, Krāslavas iela 1, Naujenes p., Vecstropi, tālr. 28354429

Literatūra

1. AS Latvijas valsts meži – www.lvm.lv.
2. MK rīkojums Nr. 453 “Par valsts akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” izveidošanu”. Pieņemts: 24.09.1999. Stājas spēkā: 24.09.1999.